

Zalasnica.

IV.

Pepe ni bilo ves večer na izpregled. Zarila se je v slamo na svislih, in šele pozno zvečer, ko sta bila šla Andrej in Marička spat, jo je našla mati v slami, ko je jokala. Pripeljala jo je v hišo in ji dala jesti. Kristina je bila tedaj še tudi pokonci. Na peči je ležala in z glavo je rila v cunje, ker nobena pametna misel ji ni hotela priti, kako bi zdaj... Ko je videla Pepo, kako molči in jé, se ji je otrok zasmilil, ker vest se ji je hotela oglašati, da otrok le ni vsega sam kriv.

Mati je Pepo izpraševala na vse načine, kako je bilo; pa ni dobila drugega odgovora kot to:

»Sosedov koštrun je našega! Zakaj pa imajo takega koštruna? In zakaj Maže in Zefa vedno tam paseta?«

Ko sta šli potem Pepa in Kristina na dile spat, in sta bili čisto sami, in je bilo že vse tiho, se je razvezal Pepi jezik, in se je obrnila h Kristini in ji rekla:

»Kristina, ali mi boš pomagala, da nabijeva Mažeta in mu vzameva ogledalce in zalasnico?«

Kristina je hotela biti huda, pa ni mogla. In je vprašala nazaj:

»Ali je Maže vzel? Kako je pa bilo?«

Pepa je jela šepetaje pripovedovati, da je prišel Maže čez mejo, za njim pa koštrun, ki ga je tako navadil, da vedno hodi za njim.

»Ti si mu pa zajčke delala z ogledalcem — le še tisto povej!«

»Sem mu jih ja! In potem je bil Maže hud in je zgrabil za ogledalce, Zefa pa za zalasnico. Pa se je zbodla! In je vrgla zalasnico ob tla. Maže je pa potem pobral še zalasnico in je oboje vtaknil v žep. In potem je sosedov koštrun našega.«

»Kako mi boš pa zdaj koštruna povrnila?«

»Pasla bom. Zdaj bom pa zares pasla; samo, če mi boš pomagala, da nabijeva Mažeta.«

In Kristina ji je obljubila. Tisti večer je res verjela Pepi, da bo pasla. Ko se je pa zjutraj zbudila in je premišljevala o teh stvareh, je izprevidela, da se ni zanesti na Pepo. Pepa bo pač ostala Pepa. Zato je najboljše, da proda ovco in jagnječa, pa pusti službo in gre k Dolinarju...

Drugi dan je Kristina šla do Dolinarja. Nedelja je bila, in mati je obljubila, da bo s Pepo pasla popoldne.

Marjeto je dobila zunaj pred Dolinarjevo hišo. Ob voglu hiše je stala in robec je imela v rokah in jokala je vanj. Znotraj v hiši je bila pa čuti glasna govorica, kot da se kdo močno krega nad kom. In res se je. Marjetin stric je bil prišel iz Zagorja, kjer je bil za rudarja, ker mu je bil Dolinar pisal, da Marjeta sili proč. Stric je pa Marjeto oklofotal in

je zdaj zabičeval Dolinarju, da je nima nikamor pustiti, ker je dekle lahkomišljeno. Vse to je Marjeta povedala Kristini skozi jok. In potem je Kristina premislila tako, da je kakor namenjeno, če ostaneta z Marjeto vsaka na svojem mestu. Zato pa Marjeti ni nič povedala, kaj je bil njen namen, da je prišla. Še potrditi jo je hotela, da naj le ostane.

»Nič ne maraj, Marjeta, ti imaš sedemsto in še čizme povrhu! — Poglej: meni je pa koštrun poginil.«

»Jaz pa ne ostanem, pa ne ostanem!« je hitela Marjeta.

Naposled sta sedli v travo, in Kristina je zapazila, da Marjeta nima več gumija na petah.

»Ali so ti prepovedali nositi gumi?« je vprašala.

»Ne!« je odvrnila Marjeta. In pozabila je na solze, in na smeh ji je šlo, ko je pripovedovala:

»Poslušaj, pa ne pravi nikomur! Ko je bil v Lukovici sejem, sem bila doli. Imela sem čizme z gumijem, ki mi jih je napravil Kozlevčar iz Šmartna. Kozlevčar pa pete zelo slabo pribije. In je bilo ljudi, da se je vse gnetlo po sejmišču; drug drugemu smo stopali na noge. Jaz začutim, da mi na levem čizmu manjka pete... Veš, da me je bilo sram; pa sem si mislila: Saj me nihče ne vidi, ker je taka gneča. In sem se mislila natihem izmuzniti domov. Pa ti začne nekdo kričati: »Kdo kupi peto? — Kdo kupi peto? — Kavčuk-peta je na prodaj!« Ljudje pa v smeh. Jaz sem bežala, ko da gori za menoj. Od tedaj ne nosim več visokih petâ ne gumija... Veš: to ni za v hribe! Pa tudi drugače bom morala pametna biti, ker moj stric je hud, in zalasnico mi je strgal z glave, pa jo vrgel na tla in jo pohodil.«

Med dopovedovanjem se je Marjeta pomirila. In tudi v hiši je govorica postajala bolj prijazna.

»Veš kaj, Kristina: bom pa vendarle še ostala pri Dolinarju —« je rekla Marjeta.

»Jaz pa pri Andreju —« je dostavila Kristina.

Ko se je Kristina vračala domov, je bila nekam vesela. Zalasnice ne bom nosila — je mislila — visokih petâ tudi ne, pač pa suknjo! Da, suknjo! Pa naj stane, kar hoče! Koštruna bo Andrej prodal, nekaj bo dala še Barbara! O—! In drugo zimo se bo postavila v novi suknji kakor deklet ena!

Mater in Pepo je dobila še na paši. Tam za grmom sta sedeli in peli, ker mati je silno rada pela. Preko meje sta pa pasla Maže in Zefa. Maže je ukal, da bi motil petje. Zefa je pa tolkla s palico po trati.

»Takole ji pridigujem vse popoldne,« je dopovedovala mati. »Namesto da bi se tepla s pastirji, naj rajši poje. Kjer petja ni, tam ni poštenih ljudi. Kako je bilo pa v Dolinah? Kako se pa na oni strani kaj nosijo dekleta?«

»Po navadi.«

»Kaj pa Marjeta? Velika je že, kajneda? Samo malo posvetna je — pravijo.«

»Velika je, pa je vseeno še tepena,« je povedala Kristina.

»Kaj praviš — tepena?«

Potem je Kristina povedala, kako je bilo.

»No poglejta, zdaj bom pa obema pridigovala. Ti, Pepa, nisi bila tepena, če prav si zaslužila, da bi bila. In ti Kristina, četudi nimaš sedemsto na mesec, imaš pa ovco in dva jagnječa. Koštruna ti bo pa Andrej plačal, ker se je danes z Trzincem pogodil zanj.«

»Za koliko?« je vprašala Kristina.

»Za štirinajst sto! Poglej! In še kožo boš dobila nazaj. Za zgornje usnje ustrojena je za šolne kakor nalašč. Na rumeno jo daj ustrojiti, in potem boš imela šolničke za ob nedeljah popoldne kakor kaka mestna gospodična... Pa praviš: ne bom pasla! Kaj pa je lepšega ko paša?«

»Kristina, poglej!« — je pokazala Pepa čez mejo. Tam je Maže na preklo nasadil nekaj okroglega, svetlega, da se je kar bleščalo v solncu. Mati, bolj slabih oči, ni vedela, kaj je, onidve sta pa vedeli.

»Kristina, ali ga bova?« — je pošepetnila Pepa.

»Bova! Bova!«

Mati je pa pridigovala Pepi:

»Modrejša boš morala postati, modrejša! Koliko let že imaš?«

»Deset.«

»Vidiš! Ko sem jaz imela deset let, se nisem več tepla s pastirji. Knjigo sem nesla na pašo in sem brala ali pa pela... In tudi Andrej pravi, da tako ne bo smelo več biti. Danes nama jih je nekaj povedal: meni in očetu. Rekel je, da ti dajeva potuho.«

»Veste, mati,« je rekla Pepa in je prijela materino glavo v obe roki. »Jaz bom nocoj Andreja, da ne bo več siten, na kolenih prosila odpuščanja. Toliko časa ga bom prosila, da bo dovolil, da bom smela sama pasti. In potem bom res pametna in bom pazila. Ná, ná! Rožica, Belka, Rumena — ná, ná!«

Skočila je pokonci in segnala ovce, ki so silile čez mejo.

Zvečer pa, ko je bil Andrej dobre volje in je Kristini ves denar naštel na mizo za koštruna, mu je Pepa res sedla na kolena in ga je prijela za ušesa, da je moral prikimati, da bo spet sama pasla...

Ta otrok!

